

Zasady oceniania z matematyki
w Publicznej Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rzeczy Długiej

Ocenianie ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- udzielenie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczanie rodzicom informacji o postępach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Oceniane obszary aktywności ucznia:

- aktywność i pracowitość ucznia,
- sprawność rachunkowa,
- sprawność manualna i wyobraźnia przestrzenna,
- rozumienie przez ucznia pojęć matematycznych i umiejętność posługiwania się nimi,
- umiejętność posługiwania się językiem matematycznym,
- umiejętność rozwiązywania zadań tekstowych - dobór metod, sposobu wykonania, weryfikowanie otrzymanych wyników,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- udział w konkursach,
- praca w grupach i własny wkład pracy ucznia,
- systematyczne i samodzielne odrabianie prac domowych.

Przedmiotem oceny na lekcjach są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- aktywność na lekcji,
- wysiłek wkładany przez ucznia.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- prace klasowe,
- sprawdziany,
- kartkówki ,
- testy diagnostyczne,
- odpowiedzi ustne,
- aktywność,
- prace domowe,

- prace długoterminowe (referaty, pomoce dydaktyczne),
- formy manualne (wytwory uczniowskie),
- udział w konkursach.

Praca klasowa (zadanie klasowe):

Praca samodzielna ucznia na lekcji (45 min) w formie pisemnej obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres i różnorodność zadań, oceny 1-6).

Są one oceniane zgodnie z następującymi kryteriami procentowymi:

0% - 34%	niedostateczny
35% - 49%	dopuszczający
50% - 70%	dostateczny
71% - 89%	dobry
90% - 100%	bardzo dobry
90% + zadanie dodatkowe	celujący

Nauczyciel w zależności od stopnia trudności pracy pisemnej, ma prawo użycia innej skali niż powyższa.

Uczniom z deficytami rozwojowymi posiadającymi opinię z poradni psychologiczno - pedagogicznej nauczyciel obniża skalę procentową w zależności od stopnia dostosowania wymagań edukacyjnych.

Sprawdzian:

Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (20-30 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres - z kilku lekcji, oceny 1-6).

Kartkówka:

Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (10-15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale (wąski zakres - maksymalnie z trzech ostatnich lekcji, oceny 1-6) lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej.

Standaryzowane testy zewnętrzne (diagnozy edukacyjne):

- trzy prace kontrolne sprawdzające postępy ucznia w nauczaniu matematyki - *Sesje z plusem*, przeprowadzane: na początku roku szkolnego, pod koniec pierwszego okresu i pod koniec roku szkolnego,
- próbny sprawdzian ósmoklasisty,
- inne testy diagnostyczne.

Każdy test będzie podlegał ocenie (1-6). Ocena z badania wyników nie może obniżyć oceny z przedmiotu wynikającej z ocen cząstkowych, ma wspomagać nauczyciela w wystawieniu uczniowi oceny śródrocznej lub rocznej.

Odpowiedzi ustne:

Są krótką formą sprawdzenia wiedzy i umiejętności ucznia z trzech ostatnich lekcji oraz na lekcji powtórzeniowej z ostatniego działu.

Ocenie podlega umiejętność udzielania odpowiedzi ustnych na pytania postawione przez nauczyciela (język matematyczny, umiejętność wnioskowania, uogólniania, uzasadniania, analizowania tematu czy zadania, zawartość rzeczowa, formułowanie spostrzeżeń, wyrażania sądów, trafność doboru metod rozwiązania danego zagadnienia). Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny. Po otrzymaniu oceny niedostatecznej z odpowiedzi (rozwiązania zadania na tablicy), uczeń w ciągu tygodnia może ją poprawić, ale wcześniej powinien zgłosić chęć takiej poprawy nauczycielowi. Forma poprawy jest ustna.

Aktywność:

Aktywność na lekcji nagradzana jest „plusami”. Za pięć zgromadzonych plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, za cztery - dobrą, natomiast dwa lub trzy znaki plus mogą być zamienione na ocenę odpowiednio dostateczną i dopuszczającą tylko na wyraźną prośbę ucznia.

Za aktywność na lekcji rozumiemy:

- częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
- rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji i w domu,
- aktywną pracę w grupach,
- wykonanie potrzebnej na lekcję pomocy dydaktycznej.

Plusy za aktywność zliczane są w danym okresie (nie przechodzą na drugi okres).

Prace domowe:

Prace domowe rozwiązywane przez uczniów podlegają kontroli i ocenieniu. Mogą być sprawdzane w następujący sposób:

- wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązane na tablicy z wyjaśnieniem),
- poprzez głośne odczytanie przez ucznia,
- wspólnie z całą klasą.

Brak pracy domowej, nie zgłoszony nauczycielowi jest równoznaczny z oceną niedostateczną.

Prace długoterminowe (referaty, pomoce dydaktyczne):

Dodatkowe prace wykonane przez uczniów, przy ocenie których brany jest pod uwagę przede wszystkim wkład pracy i różnorodność źródeł informacji, wizualizacja, staranność, zaangażowanie ucznia itp.

Formy manualne:

- wykonywanie konstrukcji geometrycznych,
- budowanie modeli figur geometrycznych,
- inne pomoce dydaktyczne.

Udział w konkursach:

Konkursy mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy.

Za udział w konkursie matematycznym i osiągnięcie co najmniej 60% możliwych do uzyskania punktów uczeń otrzymuje bieżącą ocenę bardzo dobrą.

Za bardzo dobre wyniki w konkursie matematycznym (minimum 85% możliwych punktów) uczeń otrzymuje bieżącą ocenę celującą.

Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej nie jest średnia arytmetyczna.

Przy wystawianiu oceny rocznej i śródrocznej obowiązuje następująca hierarchia ważności ocen:

- oceny z prac klasowych,
- oceny ze sprawdzianów,
- oceny z kartkówek,
- oceny z odpowiedzi ustnych,
- aktywność ucznia na lekcji,
- praca pozalekcyjna (konkursy, aktywny udział w zajęciach koła matematycznego),
- wytwory pracy własnej ucznia,
- oceny z prac domowych.

Kontrakt z uczniami

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości (przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia).

2. Uczeń ma prawo w ciągu okresu czterokrotnie zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiadanych form pisemnych i testów zewnętrznych). Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego, ćwiczeń, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji. Uczeń ma jednak obowiązek zgłosić nieprzygotowanie nauczycielowi. W przypadku nie zgłoszenia lub piątego nieprzygotowania uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
3. Za niewykorzystane „szanse” uczeń jest nagradzany przed końcem okresu (roku szkolnego) w sposób następujący:
 - 4 szanse niewykorzystane – ocena bardzo dobra z odpowiedzi,
 - 3 szanse niewykorzystane – ocena dobra z odpowiedzi lub trzy plusy,
 - 2 szanse niewykorzystane – 2 plusy,
 - 1 szansa niewykorzystana - 1 plus.
4. Praca klasowa jest zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości i poprzedzona jest lekcją powtórzeniową, na której utrwalony jest zakres materiału. Na oddzielnej lekcji następuje poprawa pracy klasowej i omówienie jej wyników.
5. Uczeń nieobecny z przyczyn losowych na pracy klasowej, po powrocie do szkoły, musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym dwóch tygodni). Jeżeli był nieobecny w szkole tylko tego dnia, gdy odbywała się praca klasowa - pisze ją na następnej lekcji.
6. Uczeń ma prawo poprawy ocen z prac klasowych i sprawdzianów. Poprawa odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny i obie mają znaczenie.
7. Sprawdziany są zapowiadane z dwudniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
8. Uczeń nieobecny z przyczyn losowych na pracy klasowej lub sprawdzianie, po powrocie do szkoły, musi go napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym jednego tygodnia). Jeżeli był nieobecny w szkole tylko tego dnia, gdy odbywała się praca klasowa lub sprawdzian - pisze je na następnej lekcji.
9. Kartkówki nie muszą być zapowiadane.
10. Kartkówka nie jest poprawiana ani pisana w innym terminie przez nieobecnych uczniów, chyba że w uzasadnionych przypadkach nauczyciel zdecyduje inaczej.
11. Pisemne prace uczniów przechowuje nauczyciel i są po sprawdzeniu udostępniane uczniom oraz ich rodzicom do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym.

12. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń otrzymuje do wglądu podczas lekcji matematyki, natomiast rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują je do wglądu w czasie zebrań z wychowawcami lub indywidualnych spotkań z nauczycielem matematyki.
13. Nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne nie później niż 14 dni od jej napisania.
14. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia oraz jego wychowawcę (a przez niego również rodziców ucznia) na miesiąc przed klasyfikacją.

Ogólne kryteria oceniania wiedzy i umiejętności uczniów z matematyki

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który:

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania matematyki w danej klasie,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- systematycznie poszerza swoją wiedzę korzystając z literatury,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- bierze udział w konkursach i olimpiadach matematycznych na szczeblu wyższym niż szkolny,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finału na szczeblu wojewódzkim, regionalnym albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- potrafi samodzielnie i logicznie myśleć,
- potrafi czytać ze zrozumieniem treści zadań i inne treści z podręcznika oraz dokonywać ich analizy,
- samodzielnie i umiejętnie korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- w większości prace klasowe pisze na oceny bardzo dobre,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i aktywnie w nich uczestniczy,
- bierze udział w konkursach matematycznych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował cały zakres wiadomości i umiejętności objęty programem danej klasy,

- wykazuje samodzielność w rozwiązywaniu podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych, skomplikowane problemy rozwiązuje z pomocą nauczyciela,
- prace klasowe pisze w większości na ocenę dobrą,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i bierze w nich aktywny udział,
- potrafi czytać ze zrozumieniem treści zadań i inne treści z podręcznika,
- poprawnie posługuje się językiem matematycznym i właściwą terminologią,
- potrafi współpracować w grupie,
- wykazuje duże zainteresowanie i zaangażowanie w przyswajaniu wiedzy.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem danej klasy w znacznym zakresie,
- prace klasowe i sprawdziany pisze na ocenę pozytywną (dostateczną lub co najmniej dopuszczającą),
- przygotowuje się systematycznie i stara się brać w miarę aktywny udział w lekcji,
- wykazuje samodzielność w rozwiązywaniu zasadniczych, podstawowych zagadnień, lub w szczególnych przypadkach z pomocą nauczyciela.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał programowy danej klasy pozwalający na kontynuowanie nauki w następnej klasie,
- podstawowe zagadnienia i problemy rozwiązuje z pomocą nauczyciela, przy pomocy pytań naprowadzających,
- w miarę swoich możliwości odrabia zadania domowe.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował najprostszych wiadomości i umiejętności objętych programem w danej klasie, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy matematycznej niezbędnej w klasach programowo wyższych,
- wykazuje niezrozumienie podstawowych pojęć i zagadnień,
- nie potrafi rozwiązać podstawowych zadań,
- nie radzi sobie z prostymi problemami,
- nie potrafi skorzystać z pomocy i wskazówek,
- wykazuje całkowity brak zaangażowania w przyswojeniu wiedzy.

Dostosowanie wymagań do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się są oceniani z uwzględnieniem

zaleceń poradni. Dla tych uczniów nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. W stosunku do wszystkich uczniów, u których stwierdzono dysfunkcje rozwojowe, zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów. Podstawową zasadą oceniania tej grupy uczniów jest przede wszystkim uwzględnienie wkładu pracy i zaangażowania. Proces oceniania uwzględnia indywidualne możliwości ucznia. Obniżenie wymagań nie może jednak pominąć minimum zawartego w podstawie programowej.

Uczeń z dysgrafią, czyli brzydkie, nieczytelne pismo:

Formy, metody i sposoby dostosowań:

- dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści,
- wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólnie takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne, np. w przypadku gdy nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać go ustnie z wyznaczonego zakresu materiału,
- nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonywanych konstrukcji geometrycznych, a jedynie ich poprawność.

Uczeń z dysleksją, czyli z trudnościami w czytaniu przekładającymi się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści

Formy, metody i sposoby dostosowań:

- naukę tabliczki mnożenia, definicji, wzorów rozkłada się w czasie, z częstym przypominaniem i utrwalaniem,
- nie wrywa się ucznia do natychmiastowej odpowiedzi, przygotowuje go wcześniejszą zapowiedzią do odpowiedzi ustnej,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych następuje sprawdzanie, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udziela się dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększa się limit czasu na rozwiązanie zadań (można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania),
- uwzględnia się trudności związane z myleniem znaków działań, przedstawianiem cyfr,
- materiał sprawiający trudność utrwalą się dłużej, dzieląc na mniejsze partie,
- ocenia się tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co może wynikać z pomyłek rachunkowych,
- ocenia się pozytywnie, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl

dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

W przypadku ucznia z deficytami rozwojowymi, popartymi opinią poradni, stosuje się następujące metody ułatwiające opanowanie materiału:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostej formie ustnej lub pisemnej,
- unikanie trudnych i bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadania),
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie,
- ukierunkowanie i naprowadzanie w myśleniu, nawiązując do codziennych sytuacji życiowych,
- stała kontrola ucznia w trakcie samodzielnej pracy; w razie potrzeby udzielanie pomocy i wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- zwiększenie ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Sposoby dostosowania:

- dostosowanie poziomu trudności zadań szkolnych i domowych do indywidualnych możliwości ucznia (umiarkowana ilość zadań z uwzględnieniem stopniowania trudności),
- dzielenie materiału na mniejsze części, aby ułatwić ich zapamiętanie i odtworzenie,
- niewyrywanie do nagłych odpowiedzi, szczególnie z odległych partii materiału,
- w miarę możliwości odrębne instruowanie ucznia,
- prosta konstrukcja poleceń ustnych i pisemnych; po upewnieniu się, że zostały dobrze zrozumiane, a w razie potrzeby dodatkowe wyjaśnianie,
- utrwalanie zdobytych wiadomości i umiejętności poprzez częste ich powtarzanie i przypominanie,
- wydłużanie czasu wykonywanych zadań, ćwiczeń,
- stała kontrola dziecka w trakcie samodzielnej pracy; w razie potrzeby udzielenie pomocy i wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- wydłużanie czasu na odpowiedzi ustne i samodzielne prace pisemne, w czasie których należy podchodzić do ucznia, upewniać się czy nie wymaga pomocy,

- udzielanie wskazówek podczas wypowiedzi ustnych w doborze słownictwa, naprowadzanie poprzez pytania pomocnicze,
- nieustanne motywowanie ucznia do dalszych działań poprzez pochwały, zachęty, nagrody,
- stosowanie pozytywnych wzmocnień społecznych; pochwała nawet za drobne osiągnięcia, zauważanie i docenianie wysiłku wkładanego w wykonywanie zadań,
- tworzenie atmosfery życzliwości i bezpieczeństwa, dbanie o prawidłowe relacje z rówieśnikami.

Uczeń słabowidzący

Zakres dostosowania będzie obejmował:

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie, zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna; zapewnienia właściwego oświetlenia i widoczności,
- udostępnianie tekstów - w razie potrzeby w wersji powiększonej,
- podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska,
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia związaną z zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową, wydłużenia czasu na wykonanie określonych zadań,
- w geometrii - wprowadzanie uproszczonych konstrukcji z ograniczoną do koniecznych liczbą linii pomocniczych i konstrukcji geometrycznych wykonywanych na kartkach większego formatu niż zwykła kartka,
- częste upewnianie się, czy uczeń dobrze widzi w celu słownego sprawdzenia i uzupełnienia trafności doznań wzrokowych.

Uczeń słabosłyszący

Zakres dostosowania będzie dotyczył:

- podawania prostych informacji w formie pisemnej, wzbogacania poleceń symbolem, ilustracją lub symbolem wyuczonym,
- sytuowanie nauczyciela mówiącego do całej klasy w pobliżu dziecka, ze zwróceniem twarzy w jego stronę,
- wydłużania czasu na podjęcie decyzji, udzielenia odpowiedzi czy wykonania zadania,
- dbania o spokój i ciszę w klasie; w miarę możliwości eliminowanie zbędnego hałasu,
- używania na lekcji jak najczęściej pomocy wizualnych i tablic,
- pomocy przy organizowaniu warsztatu pracy poprzez wskazywanie właściwych metod.

Uczeń z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją

Zakres dostosowania będzie dotyczył:

- dostosowania tempa pracy do możliwości ucznia,

- niewywoływania do tablicy, jeśli ma trudności z poruszaniem się,
- udostępniania dodatkowych materiałów, notatek ksero,
- umiejscowienia ucznia w klasie w ławce zapewniającej komfort i łatwe dojście do niego,

przy afazji:

- tworzenia spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
- wydłużania czasu odpowiedzi ustnej,
- uwzględniania problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi,
- umożliwiania uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem,
- monitorowania poziomu rozumienia toku lekcji poprzez częste bezpośrednie zwracanie się do ucznia,
- stwarzania okazji do osiągnięcia sukcesów na forum klasy,
- umożliwiania zastąpienia sprawdzania wiedzy sposobem werbalnym w sposób pisemny,
- motywowania do wypowiadania się, niepospieszania w czasie wypowiedzi,
- wspierania ucznia podczas czytania, pisania, udzielania pomocy w wyszukiwaniu i korekcie błędów,
- nagradzania wysiłku pochwałą.

Uczeń z zespołem Aspergera

Sposoby dostosowania:

- dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych ucznia,
- formułowanie krótkich, prostych poleceń,
- w związku z trudnościami w generalizowaniu i uogólnianiu – unikanie metafor, skrótów myślowych, dokładne i precyzyjne formułowanie oczekiwań i ocen,
- zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie,
- ćwiczenie umiejętności rozumienia treści poleceń,
- pomoc w dokonywaniu selekcji materiału,
- wydłużenie czasu pracy,
- powtarzanie poleceń/zapisywanie na tablicy (lub w zeszycie),
- zapewnienie miejsca w klasie, które umożliwi monitorowanie i wspieranie w wykonywaniu poleceń nauczyciela,
- dbanie o atmosferę spokojnej pracy,
- korygowanie niewłaściwych społecznie i kulturowo zachowań poprzez wprowadzenie jasnych zasad,
- dbanie o integrację ucznia z grupą rówieśniczą, unikanie jakichkolwiek form izolowania ucznia od innych, zachęcanie do podejmowania pracy w grupie,

- uwzględnianie, że uczeń z zespołem Aspergera ma ograniczoną podzielność uwagi – formułowanie jednego zadania do wykonania,
- stosowanie pozytywnych wzmocnień i zachęt, unikanie systemu kar.

Uczeń z autyzmem

Sposoby dostosowania:

- zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających,
- posadzenie ucznia blisko nauczyciela,
- zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć),
- wcześniejsze informowanie o zmianach np. w toku lekcji,
- informowanie, w jaki sposób trzeba się zachować w nowej sytuacji,
- wyraźne zaznaczanie końca określonej aktywności, zadania, zanim przejdzie się do następnych,
- kierowanie poleceń indywidualnie do dziecka, zwracanie się do niego po imieniu,
- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka,
- wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych, żartów lub dowcipów użytych podczas prowadzenia lekcji,
- popieranie informacji słownej gestami, mimiką,
- uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych,
- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych,
- dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części,
- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań,
- dostosowywanie pomocy dydaktycznych i treści zadań do zainteresowań ucznia,
- dbanie o losowe przydzielanie do grup,
- w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwienie pobytu w spokojnym, cichym miejscu np. bibliotece, gabinecie pedagoga,
- ignorowanie i nie reagowanie na zachowania prowokacyjne (np. płacz, plucie, krzyk). częste przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego oraz chwalenie i nagradzanie za ich przestrzeganie,
- nie zadawanie pytań "dlaczego to zrobiłeś", ale opisywanie co nam się nie podoba w zachowaniu, czego oczekujemy i nazywanie emocji.

Uczeń z ADHD

Sposoby dostosowania:

- posadzenie ucznia z dala od okna, ze spokojnym uczniem,

- nie zniechęcanie i nie dyskwalifikowanie za pierwszą złą odpowiedź,
- nieodpytywanie w stanie silnego pobudzenia,
- wyznaczanie uczniowi konkretny cel i działanie,
- dzielenie zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy,
- pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń (na raz tylko jedno polecenie),
- skracanie zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze polecenia cząstkowe,
- sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzonego materiału,
- dzielenie dłuższych sprawdzianów na części,
- wydłużanie czasu odpowiedzi,
- przypominanie o terminach sprawdzianów,
- utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami.